

Powszechne prawo do życia

W dniu 26 listopada 2020 r. Parlament Europejski przyjął rezolucję w sprawie aborcji w Polsce. Przywołuje w niej wielokrotnie Kartę Praw Podstawowych UE, w której czytamy m.in.: „Świadoma swego duchowo-religijnego i moralnego dziedzictwa, Unia jest zbudowana na niepodzielnych, powszechnych wartościach godności osoby ludzkiej, wolności, równości i solidarności; opiera się na zasadach demokracji i państwa prawnego” (preambuła).

Karta Praw Podstawowych przypomina, że „każdy ma prawo do życia” (art. 2, ust. 1). Jej autorzy chcieli całkowicie odciąć się od niechlubnej praktyki eugenicznej. Zapisano w niej zatem, że w dziedzinach medycyny i biologii musi być szanowany „zakaz praktyk eugenicznych, w szczególności tych, których celem jest selekcja osób” (art. 3, ust. 2 b). Unia Europejska tym samym uznaje, że niezbywalna godność osoby ludzkiej i poszanowanie prawa do życia stanowią podstawowe kryterium demokracji i państwa prawnego.

W podobnym duchu wypowiedział się św. Jan Paweł II. „Miarą cywilizacji – miarą uniwersalną, ponadczasową, obejmującą wszystkie kultury – jest jej stosunek do życia. Cywilizacja, która odrzuca bezbronnych, zasługuje na miano barbarzyńskiej. Choćby nawet miała wielkie osiągnięcia gospodarcze, techniczne, artystyczne, naukowe” (Jan Paweł II, Kalisz, 4 czerwca 1997 r.).

Łamanie prawa do życia

Niestety, zasady fundamentalnego szacunku dla życia ludzkiego są „dzisiaj łamane w sposób brutalny nie tylko w wyniku zachowań jednostek, ale także decyzji i układów strukturalnych” (Franciszek, List z okazji 25-lecia Papieskiej Akademii Życia, 15 stycznia 2019 r.). „Zamachy na ludzką godność i życie ludzi trwają niestety także w naszej epoce, która jest epoką uniwersalnych praw człowieka. Mamy do czynienia z nowymi zagrożeniami i nowym zniewoleniem, a ustawodawstwa nie zawsze służą ochronie najsłabszego i najbardziej kruchej życia ludzkiego” (Franciszek, 25 marca 2020 r.). Często u podstawy takiej polityki mamy błędną koncepcję pluralizmu. Stąd ważne wydaje się przypomnienie słów św. Jana Pawła II skierowanych w Warszawie do korpusu dyplomatycznego: „Także państwa pluralistyczne nie mogą zrezygnować z norm etycznych w swoim prawodawstwie i w życiu publicznym, zwłaszcza tam, gdzie ochrony domaga się dobro podstawowe, jakim jest życie człowieka od momentu jego poczęcia aż po naturalną śmierć” (Jan Paweł II, Przemówienie do korpusu dyplomatycznego, Warszawa, 8 czerwca 1991 r.). Aborcja bowiem to nie kwestia wyznaniowa; „to zasadniczo problem etyki ludzkiej, poprzedzający jakiegokolwiek wyznanie religijne” – podkreśla papież Franciszek. Stąd pytanie: „czy aby rozwiązać jakiś problem, słuszne jest niszczenie czyjegoś życia lub wynajmowanie płatnego mordercy?” (Franciszek, List do kobiet argentyńskich zaangażowanych w obronę życia, 26 listopada 2020 r.).

W dyskusji o życiu ludzkim nie może być mowy o kompromisie

Wprawdzie regulacje w zakresie ochrony życia ludzkiego pozostają poza kompetencjami UE, jak o tym wielokrotnie przypominała Komisja Europejska w odpowiedziach na pytania poselskie, ale mimo wszystko Unia mogłaby wiele zrobić w zakresie zwiększenia ochrony prawa do życia każdego poczętego dziecka np. poprzez promocję dobrych praktyk. Jednak, aby takie działania na rzecz promocji prawa do życia i zakazu praktyk eugenicznych mogły być skuteczne, konieczne jest właściwe ustawienie kilku kwestii.

Po pierwsze, sam tytuł rezolucji jest mylący, gdyż w świetle nie tylko etyki, ale również prawa międzynarodowego nie istnieje coś takiego, jak „prawo do aborcji”. W żadnym demokratycznym porządku prawnym nie może być bowiem prawa do zabijania niewinnego człowieka.

Po drugie, w dyskusji o aborcji nie są najważniejsze prawa przeciwników ani prawa zwolenników aborcji, ale prawo dzieci i to prawo podstawowe, bo prawo do życia, które – niezależnie od okoliczności – powinno być gwarantowane każdemu dziecku i prawnie chronione.

Po trzecie, prawo do życia jest podstawowym prawem człowieka, zawsze przysługuje mu pierwszeństwo przed prawem wyboru, gdyż żaden człowiek nie może autorytatywnie dopuszczać możliwości zabijania drugiego. Mówienie o tzw. kompromisie prawnym w sprawie ochrony życia jest fałszowaniem rzeczywistości, ponieważ pomija się w nim najważniejszą, trzecią stronę sporu, czyli dzieci nienarodzone oraz ich niezbywalne prawo do życia. Jakkolwiek kompromis w tej sprawie jest równoznaczny z odebraniem niektórym dzieciom podstawowego prawa do życia i wymierzaniem w brutalny sposób kary śmierci, czego – przypomnijmy – zabrania także Karta Praw Podstawowych. Dlatego nie może być w tym względzie mowy o żadnym kompromisie.

Obrona prawa do życia

Obrona życia nie jest dzisiaj łatwym zadaniem. Św. Jan Paweł II mówił wręcz o zorganizowanym sprzysiężeniu przeciwko życiu ogarniającym także organizacje międzynarodowe, fundacje, stowarzyszenia i niektóre media. Prowadzą one programową walkę o legalizację i rozpowszechnianie aborcji w świecie, podejmują próby wymuszenia „z zewnątrz” proaborcyjnego ustawodawstwa, angażując w to poważne środki finansowe (por. EV 59). „Niezbýt liczni są ci, którzy walczą o życie w świecie, w którym codziennie produkuje się więcej broni, codziennie przyjmuje się więcej praw przeciwko życiu, codziennie rozwija się kultura odrzucenia, odrzucania tego, co niepotrzebne, tego, co przeszkadza” (Franciszek, 5 lutego 2018 r.).

Obrońcy życia nierzadko spotykają się z agresją i pogardą. Do nich kieruję słowa podziękowania wypowiedziane przez św. Jana Pawła II: „Dziękuję za inicjatywy parlamentarne, zmierzające do zabezpieczenia życia ludzkiego od chwili poczęcia w łonie matki. Jasne stanowisko prawa jest nieodzowne, aby mógł dokonywać się również gruntowny proces nawrócenia. Trudno bowiem o właściwą działalność wychowawczą czy duszpasterską, gdy

prawo temu przeszkadza. To, co «legalne», zostaje niestety bardzo łatwo przyjęte jako «moralnie dozwolone»” (Jan Paweł II, Warszawa, 9 czerwca 1991 r.).

Obrona życia w Polsce

W ostatnich dniach papież Franciszek kilkakrotnie podejmował temat ochrony życia: „Przez wstawiennictwo Najświętszej Maryi Panny i świętego papieża Polaka – mówił Franciszek – proszę Boga, aby obudził w sercach wszystkich szacunek dla życia naszych braci, zwłaszcza najsłabszych i bezbronnych, i dał siłę tym, którzy je przyjmują i troszczą się o nie, także wtedy, gdy wymaga to heroicznej miłości!” (Franciszek, 28 października 2020 roku).

Liczne środowiska w Polsce podejmują starania w celu promocji i ochrony życia nienarodzonych. „Dążenia do pełnej ochrony życia ludzkiego od poczęcia do naturalnej śmierci [...] to zadanie zarówno parlamentarzystów, jak i wszystkich ludzi dobrej woli, bez względu na wyznawaną religię czy światopogląd” (Komunikat Prezydium Konferencji Episkopatu Polski ws. ochrony życia ludzkiego, 6 października 2016).

Środowiska te są głosem tysięcy dzieci w łonach matek, których życie znajduje się w niebezpieczeństwie. Są oni głosem naturalnego rozumu, który konsekwentnie, wbrew ideologicznemu konformizmowi i oportunistom, staje w obronie ludzkiego życia w każdej fazie jego rozwoju. Są oni głosem setek milionów ludzi na całym świecie, którzy odkryli piękno każdego życia. Niestety, ten odważny i prawy głos często spotyka się z agresją i przemocą ze strony zwolenników cywilizacji śmierci.

Inicjatywy wspierające rodziców

Przypominam, iż papież Franciszek prosił Boga, „aby obudził w sercach wszystkich szacunek dla życia naszych braci, zwłaszcza najsłabszych i bezbronnych, i dał siłę tym, którzy je przyjmują i troszczą się o nie, także wtedy, gdy wymaga to heroicznej miłości”. Z podobnym apelem zwróciła się do wszystkich Polaków Rada Stała Konferencji Episkopatu Polski „Przykazanie miłości nakłada na nas ważny obowiązek troski, pomocy i ochrony, której potrzebują matki i rodziny przyjmujące i wychowujące chore dzieci. Dziękuję wszystkim wspólnotom i instytucjom, które od lat to robią i zwracam się z apelem do parafii, ruchów katolickich i innych organizacji kościelnych, o podejmowanie konkretnych inicjatyw wychodzących naprzeciw tym, którzy takiej pomocy, tak indywidualnej, jak i instytucjonalnej, potrzebują i będą potrzebować. Kościół zawsze będzie opowiadał się za życiem i wspierał chroniące je inicjatywy” (Apel Rady Stałej KEP w Sprawie Ochrony Życia i Pokoju Społecznego, 28 października 2020 r.).

Każdy człowiek ma prawo do tego, aby jego przyjście na świat oczekiwano z miłością. Jestem pełen wdzięczności wobec rodziców, którzy w taki właśnie sposób przyjmują swoje potomstwo. Dziękuję tym, którzy w ruchach obrony życia podejmują inicjatywy na rzecz zarówno pełnej prawnej ochrony życia poczętego dziecka, jak również

organizują pomoc i wsparcie dla matek spodziewających się dziecka. Modłę się za tych, którzy popełnili grzech aborcji lub mieli w nim udział.

Z serca błogosławię wszystkim ludziom dobrej woli i modłę się o łaskę nawrócenia dla tych, którzy jeszcze nie odkryli zachwycającego piękna każdego życia. Polecam Bogu także wszystkich, którzy w Europie podtrzymują świadomość duchowo-religijnego i moralnego dziedzictwa.

+ Stanisław Gądecki

Arcybiskup Metropolita Poznański

Przewodniczący Konferencji Episkopatu Polski

Wiceprzewodniczący Rady Konferencji Episkopatów Europy (CCEE)

Warszawa, dnia 2 grudnia 2020 roku